

Els tallers de tapisseria Mir

La casa Mir, de tallers de tapisseria, va estar activa al llarg del segle XX (1903-2010), i va viure en paral·lel els esdeveniments i canvis socials que tota història té en el seu inventari. Sense possibilitat d'error, podem dir que la seva trajectòria va resultar un testimoni veritable de l'adaptació als canvis que tota empresa centenària ha de fer per sobreviure.

Text: Ramon Mir i Pipió. Fotos: Fons Mir, AEM.

El seu fundador, Ramon Mir i Pagés (Vic 1885-1974), va ser un home d'empenta i afany de viure amb el seny i la disciplina prussiana de l'època i, a l'hora, amb la rauxa que dona el sentiment de limitació d'una vida. Va establir-se molt jove, després de fer un recorregut –des dels dotze anys– per prestigiosos tallers de la Barcelona modernista, aprenent els oficis de cadiraire i tapisser. El seu primer taller, al passatge de San Bernardino –avui amb el tractament laïcitat–, tenia entrada per carruatges i un petit habitatge al pis, on hi va néixer el seu fill i succe-

sor, Ramon Mir Roca (1909-2010). L'empresa va anar canviant de local per problemes d'espai, però tots voltaven prop del carrer de Sant Antoni, aleshores la via més comercial de la ciutat, de poc electrificada, i per on hi passava el tramvia número 1. Carrer de Sant Sadurní, de Sant Ramon, i finalment, en aquesta primera etapa de consolidació, que va durar prop de trenta anys, al carrer Ponent –avui Joaquin Costa–.

La seva producció estava prioritàriament centrada en el modelatge propi i la clientela eren majoritàriament les botigues de mobles de la ciutat.

Eren ja els temps de l'Exposició Universal i el senyor Mir havia viatjat per tot Europa, com podem veure en els seus passaports, veient i prenent nota de la modernitat, i important, de Frankfurt, maquinària per l'esqueletatge, o el crin. Els fills, Ramon i Manel, començaven a ser ja una ajuda i la ciutat s'eixamplava –mai millor dit–. La demanda es desplaçava i es va prendre la decisió del trasllat a l'Eixample.

Cap a finals del 1930 van llogar un local nou del carrer València -211-, que van ampliar cap el 1952 amb un espai veí, sumant uns 600 m2 més altells, a més d'un magatzem a la plaça de Letamen-

Projecte original de
tapisseries Mir.

Dues vistes del taller del carrer València vers 1940.

di i una botiga al mateix carrer València -266-. El fill, Ramon va començar a viatjar per Espanya, facturant per tren els models que anava ensenyant –física-ment- a les botigues de mobles. El servei militar va interrompre aquesta feina, però la cosa ja estava engegada i la demanda creixent des de les províncies espanyoles va obligar a crear una xarxa de representants mentre en Ramon retornava als tallers prenent més responsabilitats. En aquell moment, a l'empresa hi treballaven unes quaranta persones entre la secció de cadiraies i màquines, cosidores, envemissadors, xofer, tapisers, aprenents i personal d'oficina.

La guerra espanyola va ser una lamentable interrupció. Els tallers van ser requisats per la CNT a punta de pistola i el personal, maquinària i materials van ser adscrits al taller Confederal núm. 33 mentre els locals restaven com dipòsit de mobles.

Amb la restitució de la propietat van trobar energies per reprendre. El funda-

dor, però, va quedar molt afectat, i les rendes van passar a mans de l'hereu Ramon amb l'ajut fidel del seu germà Manel. La xarxa comercial es va reprendre, però la demanda creixent de la clientela local va afavorir un canvi de tendència per passar a dependre de les vendes directes, mantenint uns pocs clients forans.

La feina continuava essent fonamentalment artesanal fins a finals del anys 60, que es van anar incorporant nous materials que reduïen el cost en mà d'obra de l'escandall final (goma escuma de làtex i, més tard, escuma de poliester substituint el crin vegetal, cingles elàstiques enlloc de cingles de jute, aparició de teixits sintètics, eliminació de motlles bicòniques, aparició dels borlets confeccionats col·loquialment anomenats "passa passa" i de les grapadores d'aire per gavarrots. L'esqueletatge adapta els gruixos per incorporar els nous materials). La crisi de mitjans

dels 70 es va veure agreujada per les circumstàncies polítiques del país, la inflació de l'ordre del 25% amb impossibilitat de trasllat als preus de venda per debilitat de la demanda i la rigidesa de les lleis laborals de Girón de Velasco. Molts tallers van abaixar persianes i el sector es va atomitzar. La casa Mir va resistir malgrat que es va concentrar en el possibilisme, però el model era exhaurit. Els costos socials gravaven excessivament el cost de la indústria manufacturera i l'equilibri hauria d'anar en la direcció de substituir la qualitat pel disseny. És a dir, un nou disseny que fos acceptat com pedigrí de modernitat, la modernitat que venia d'Itàlia. Malgrat tot, la societat no estava encara prou preparada i l'acceptació es mostrava reticent.

Al 1980, les rendes van passar ja totalment a Ramon Mir i Pipió (1944) que portava 19 anys a l'empresa i, de fet, feia anys que se'n ocupava. El moment econòmic aniria remun- tant lentament, amb participació del crèdit al consum, fins l'endemà de les Olimpíades del 1992 en què la demanda va caure en picat per no recuperar mai més el nivell. No obstant això, es van fer feines molt importants i una clientela addicta va propiciar una voluntat de servei fins el final.

Al 2002 la propietat va indemnitzar la desocupació dels locals amb un acord i el tercer Ramon Mir es va traslladar a un altre taller, més petit, fins a la seva jubilació, al 2010.

El món havia canviat massa. Els proveïdors habituals havien desaparegut, l'equivocada política formativa havia deixat el país sense operaris, la fiscalitat prenia caràcters expropiadors i l'avidesa normativa va fer la resta. Era el moment de deixar-ho córrer. La casa Mir ja havia complert prou.

Treballadors del taller de tapisseria Mir al terrat del taller al carrer Sant Sadurn vers 1911.

